

Anonyymin elävän munuaisluovuttajan tutkiminen

Anonyymi elävä luovuttaja tarkoittaa henkilöä, joka haluaa luovuttaa munuaisensa tuntemattomalle henkilölle. Toisinaan käytetään myös termiä Anonyymi altruistinen luovuttaja. Anonyymin luovuttajan osalta tehdään lähettävässä yksikössä samat elävän munuaisluovuttajan tutkimukset, kuin muillekin luovuttajille, seuraavin poikkeuksin:

- *Anonyymin luovuttajan tutkimukset tulee aloittaa psykiatrin arviolla luovutuksen motiiveista ja luovuttajan psyykkisistä voimavaroista. Psykiatrin arvio toistetaan prosessin loppuvaiheessa.*
- *Anonyymin luovuttajan HLA-tyypitys tilataan elinsiirtoyksikön toimesta ja tehdään tavallista tarkemmalla menetelmällä, joka mahdollistaa osallistumisen Scandiatransplantin STEP- ohjelmaan.*

Kun anonyymin luovuttajan tutkimukset on saatu valmiiksi, tehdään luovuttajasta normaaliin tapaan lähete HUS Elin-siirtoyksikköön. Anonyymi luovuttaja kutsutaan jo varhaisessa vaiheessa elinsiirtoyksikköön keskustelemaan luovutuksesta sekä mahdollisuudesta osallistua ristiin-luovutus ohjelmaan (STEP). Käynti voidaan toteuttaa myös etävastaanot-tona.

Anonyymia luovuttajaa tulee informoida heti prosessin kulusta. Siirron toteutuminen tulee todennäköisesti kestämään kuukausia, STEP- ohjelmaan osallistumisen myötä jopa pidempään. Vastaanottaja anonyymin luovuttajan munuaiselle valitaan HUS Elinsiirtoyksikössä. Ensin selvitetään luovuttajan halukkuus osallistua STEP- ohjelmaan. Vaihtoehtona on siirtää munuainen siirtolistalle olevalle priorisoidulle tai pitkään odottaneelle potilaalle.

Anonyymin luovuttajan sosiaaliturvassa on nykytilanteessa puutteita, joista luovuttajaa tulee informoida ennen tutkimusten aloittamista:

- Anonyymi luovuttaja ei voi saada KELA:n matkakorvauksia tutkimuksiin tai luovutusleikkaukseen liittyvistä matkoista.*
- Tällä hetkellä anonyymi munuaisluovuttaja voi kuitenkin hakea HUS:lta korvauksia matkakuluista, jotka liittyvät leikkaukseen ja sitä edeltäviin käynteihin Meilahden Kolmiosairaalassa.*
- Poissaolot työstä korvataan kuten muillakin elävillä luovuttajilla ja on hyvä korostaa, että luovuttajan päivärahaa voi saada vain, jos poissaoloista syntyy ansionmenetystä.*
- Munuaisluovutukseen liittyvät käynnit erikoissairaanhoidossa ovat maksuttomia.*

Anonyymin luovuttajan henkilöllisyyttä ei missään vaiheessa paljasteta siirteen saajalle, eikä siirteen saajan henkilöllisyyttä paljasteta luovuttajalle.

Anonyymin luovuttajan tutkimuksiin liittyvissä kysymyksissä voi aina olla yhteydessä HUS kansallisiin elävien luovuttajien koordinaattoreihin.

Jenni Kippola
Niina Peltonen

jenni.kippola@hus.fi / 040 568 4208
niina.h.peltonen@hus.fi / 040 845 2117

Anonyymin elävän munuaisluovuttajan tutkiminen

| HUS Vatsakeskus | Elinsiirto- ja maksakirurgia | Laatijat: Helanterä | Hyväksyjä: Lempinen |
22.11.2021 | päivitetty 20.1.2023